

STØT OS

PA UKRAINE

Indsendt af Jonas Bangsgaard | aug 29, 2023 |
Boganmeldelse, Bogomtale, Kultur, Postsovjetisk, Ukraine

BOGANMELDELSE | Grædende og stolte civile står i lange køer for at købe frimærker med anti-russiske budskaber på. Bomberne falder, mens der sendes sms'er til beboerne i havnebyen Zaporizjzja. "Angrebet" af Serhii Ploky er en gribende læseoplevelse, der formår at veksle mellem nøgterne analyser og eksempler på menneskelig tragedie. Men den er også skrevet ud fra et pro-ukrainsk standpunkt af en ukrainsk forfatter og kræver derfor, at vi som læser reflekterer og tør stille spørgsmål.

Serhii Ploky. Angrebet. Ruslands krig mod Ukraine og dens følger for verden. København: Gutkind Forlag. 2023, 459 sider.

E-mail

Fornavn

Efternavn

TILMELD

SENESTE NYHEDER

Demonstrationer og skærpet tone fra Vučić efter parlamentsvalg

jan 16, 2024 |
Hovedhistorie, Serbien

I bogen "Angrebet" skriver den ukrainske historiker Serhii Plokhly (f. 1957) om de første 10 måneder efter d. 24. februar 2022. Men også om meget mere. Han lykkedes med at sætte en frygtelig tid ind i historiske rammer og giver os derfor en bedre forståelse for konflikten.

Ukrainske Serhii Plokhly er professor i ukrainsk historie og leder af Ukrainian Research Institute ved Harvard University. Udover sin faglighed bidrager han også med personlige perspektiver i løbet af bogen, hvilket giver en stærk læseoplevelse, jeg vil anbefale alle, der ønsker en gribende indføring i konflikten.

BETRAGTNINGER AF EN KONFLIKT

Plokhly er historiker. Derfor ser han på konflikten med flere tidsmæssige perspektiver. Gennem hele bogen undersøger han nuværende og historiske forskelle på de to lande, Ukraine og Rusland. Nationalisme, økonomiske strukturer, demografisk sammensætning, magtens fordeling, kulturelle forskelle og sindelagsproblematikker tages under luppen. Det er utvivlsomt et ambitiøst projekt.

Som læser tager Plokhly en med på et dyk ned i hvert enkelt emne, men efter et svømmetag springer han op for at hoppe videre. Hver "svømmetur" er spændende, men hurtigt overstået.

I kapitel fire, fem og seks føres vi af Plokhly gennem Den Orange Revolution i 2004 og Værdighedens revolution i 2013-2014. Her behandles også Ukraines pendulbevægelse mod EU og NATO, dernæst mod Rusland og så tilbage. Disse bevægelser truede ifølge Plokhly Ruslands autokratiske regime og dannede hermed grundlaget for annekteringen af Krim og otte års hybridkrig i Donbas. Plokhys pointe er netop, at Putin stadig agerer som en fortidig autokratisk leder.

I kapitel fem og syv diskuterer Plokhly, hvordan annekteringen af Krim "*gjorde imperialisme og nationalisme til centrale elementer og drivkraft i Ruslands politik.*" Fortiden giver genlyd.

Protester, vold og fremtid: Intet er glemt to år efter de dødeligste demonstrationer i Kasakhstanns historie
jan 9, 2024 | Hovedhistorie, Kasakhstan

Konflikte

LANDE / KATEGORIER

Vælg kategori

ARKIV

Vælg måned

I kapitel otte til elleve argumenterer Plokhy for, at fuldskala-invasjonen *“blev modelleret efter den russiske overtagelse”* af Krim. Endnu et ekko. Han beskriver de militære udviklinger siden d. 24. februar 2022 og kalder Ruslands strategi for “terror”, der forsøger at *“knække ukrainernes vilje”*.

I kapitel 12 og 13 zoomer Plokhy ud og overvejer krigens internationale implikationer, herunder Vestens nyfundne styrke som en geopolitisk blok og Kinas stigende indflydelse i takt med Ruslands *“drejning mod Asien.”*

Hvert eneste kapitel fortjener sin egen bog. Man fyldes af fascineret interesse, når man læser de stærkeste afsnit – især kapitel to og tre, som handler om Sovjetunionens fald i de to lande.

Ukrainske Serhii Plokhy er professor i ukrainsk historie og leder af Ukrainian Research Institute ved Harvard University. **Foto:** [Creative Commons Attribution-Share Alike 4.0 International](#)

Plokhy mener, at den politiske forskel på Rusland og Ukraine kan findes i deres styreformer, hvor førstnævnte i følge historikeren endte med autokrati og sidstnævnte med demokrati. Han skriver, at årsagerne til demokratiets sejr i Ukraine blandt andet var det ukrainske militærs svaghed i 1990'erne og regional diversitet.

Kategorier

- Samfund

- Politik

- Kultur

LEGITIMERING AF UKRAINE OG FORSIMPLING AF RUSLAND?

Plokhy er født i den russiske by Nisjnij Novgorod til ukrainske forældre, vokset op i Ukraine og har gået på universitetet i begge lande. Trods forfatterens blandede opvækst er bogens udgangspunkt tydeligt pro-ukrainsk.

Plokhy formår alligevel at skildre krigen på en måde, hvor han hverken reducerer Ukraine til en tilfældig krigsskueplads eller tyr til dæmonisering af russerne, og "Angrebet" har et seriøst, professionelt og sobert dobbeltperspektiv, som er tydeligt gennem hele bogen.

Dobbeltperspektivet tillader Plokhy at diskutere både den russiske og den ukrainske forståelse af konflikten. Men han giver dem aldrig samme behandling. Begge fremstilles sandfærdigt og ingen af dem forsimples, men Plokhy tilskriver den ukrainske forståelse legitimitet. Putins version afsløres som propaganda og tages aldrig seriøst.

Trods bogens balancegang mellem emner, fagligheder og perspektiver bør man tage stilling til, hvordan konflikten skildres.

Skal man skildre konflikten ved at udfordre den russiske, men også den ukrainske fortælling? Skal man helt afholde sig fra at fordømme ved at stræbe efter objektivitet? Eller skal man inspireret af filosofen Hannah Arendt tage stilling og fordømme nuanceret ved at tale om flere niveauer af skyld, mange perspektiver og typer af ondskab? Er man tvunget til at vælge side? Er det moralsk forkasteligt ikke at vælge side?

Jeg synes, det er en styrke ved bogen, at den fremtvinger refleksion. "Angrebet" er et lærerigt, hjerteskerende og tankevækkende værk.

OVERSÆTTELSENS EVIGE UDFORDRING

Bogen er oversat fra engelsk, og det er derfor et gæt, hvorvidt små sproglige irritationsmomenter skyldes oversættelsen eller den oprindelige tekst. I første kapitel kan man læse, at Sovjetunionen "*havde reddet zarernes russiske imperium fra at bryde sammen*". Altså bevarede

Sovjetunionen imperiet. Men i næste sætning lyder det, at Ruslands nye flag minder om *"det russiske imperiums trikolore før dets sammenbrud"*. Bryder imperiet sammen eller bliver det bevaret? Vi kan ikke vide, om det er Ploky eller oversætteren, der skaber denne uklarhed.

Et andet sted, i kapitel 5, opstår der igen uklarhed. I forbindelse med økonomisk tilnærmelse mod EU står, at *"den lokale elite"* i Donbas og i *"særdeleshed maskinfabrikkernes ledelser frygtede for deres virksomheders fremtid"*. Blot 30 sider forinden skrev Ploky, at *"ukrainsk metalindustri og andres eksportorienterede brancher i (...) Donbas" støttede "at alliere sig med EU"*. Det kan sagtens være, at begge påstande er sande, måske dækker de to udsagn over to helt adskilte grupper, men man studser over det som læser, da det ikke nævnes som et skift i holdning.

Dog er det ikke altid, vi behøver spørge: Ploky eller oversætteren? På dansk er den fulde titel: *"Angrebet". Ruslands krig mod Ukraine og dens følger for verden."* Altså et fokus, der betoner russisk aggression, ukrainsk uskyldighed og internationale konsekvenser, men – hvis man er lidt grov – kun tilskriver russerne handlefrihed.

Med den engelske titel: *"The Russo-Ukrainian war: The Return of History"* rykkes fokus langt mere mod den imperiale kontekst, som bruges som legitimation af Putin mod den langvarige konflikt, mod begge parters aktive og omstændighedsbundne beslutninger og mod tilbagekomsten af historiske strukturer. Jeg synes, den danske titel er god, med sin dobbeltbetydning i ordet *"angrebet"*, men bogens indhold svarer bedre til den engelske titel. Af den årsag virker det sjovt, at man har valgt at ændre den så markant.

Serhii Ploky. Angrebet. Ruslands krig mod Ukraine og dens følger for verden. København: Gutkind Forlag. 2023, 459 sider.

Hovedfoto: Rostislav Artov // Unsplash

TILBAGE TIL FORSIDE. TRYK PÅ

NEDENSTÅENDE LOGO:

DEL:

< FORRIGE

NÆSTE >

Ukrainsk-hollandsk debutant i
nyoversættelse fejler, men
fortællingen er vigtig

Regeringskrise i Estland

OM FORFATTEREN

Jonas Bangsgaard

Er i gang med bacheloruddannelsen i
Østeuropastudier ved Københavns Universitet